

Aan het college van Gedeputeerde Staten
Brabantlaan 1
5216 TV 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 29 oktober 2020

Vragen van de Partij voor de Vrijheid Noord-Brabant aan het college van Gedeputeerde Staten op grond van artikel 31 van het Reglement van Orde.

Betreft: Onhaalbare emissienormen voor Brabantse pluimveeboeren die ouderdieren van legrassen houden

Geacht college,

Uit een inspraakreactie van een pluimveehouder op de aanstaande IOV blijkt dat er voor dit soort ondernemers, die ouderdieren van legrassen houden, een problematische situatie ontstaat met betrekking tot de normen voor ammoniakemissie.

Hierover de volgende vragen:

1. Is dit college bekend met de inspraakreactie van de heer Slenders uit Hoogeloon van 24 juli jl. (zie bijlage)?
2. Is het college het met de PVV eens dat er een uiterst onwenselijk knelgeval ontstaat, wanneer een agrarisch ondernemer door de IOV wordt bestraft met onwerkbaar emissie-eisen terwijl hij recent een ammoniakreductie van 50% heeft weten te realiseren? Zo nee, waarom niet?
3. Kan het college aangeven waarom het de heer Slenders heeft afgescheept met een weinig zeggende standaardreactie zonder nader in te gaan op het door hem geschetste knelgeval?
4. Waarom is het college in de reactie die de heer Slenders op zijn inspraakreactie heeft mogen ontvangen niet ingegaan op het feit dat InfoMil aangeeft dat de maximale emissiewaarde bij ouderdieren van legrassen 0,150 kg dient te zijn, omdat emissiearme huisvestingssystemen niet toepasbaar zijn?
5. Kan het college zich vinden in hetgeen door InfoMil wordt gesteld over emissiearme huisvestingssystemen voor ouderdieren van legrassen? Zo nee, waarom niet?
6. Is het college het met de PVV eens dat er sprake moet zijn van een gelijk speelveld en dat de maximale ammoniakemissie in kg per dier per jaar voor ouderdieren van legrassen gelijk moet worden getrokken met de normen in de rest van Nederland? Zo nee, waarom niet?
7. Is het college bereid om de IOV zo aan te passen dat voor pluimveebedrijven met legouderdieren een maximale ammoniakemissie van 0,150 kg per dier per jaar geldt,

omdat dit elders in Nederland ook zo is en omdat het kenniscentrum InfoMil, wat een onderdeel is van Rijkswaterstaat, dit ook zo voorstelt? Zo nee, waarom niet?

Namens de PVV Noord-Brabant,

Maikel Boon

GOORTS + COPPENS VOF
KVK 72690224
BTW NL859199344B01
IBAN NL31RAB00121430111
ST. BEHEER DERDENGELDEN

Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

Tevens per mail op
www.brabant.nl/iovregelwijziging

Deurne, 24 juli 2020

Onze ref. :
Uw ref. :
Behandelaar :
E-mail direct :

Geachte Statenleden,

Door mijn cliënt,

- de heer S. Slenders, De Langrijt 2, 5528 NM Hoogeloon,

is met mij contact opgenomen vanwege uw voornemen tot wijziging van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. Tot 1 september 2020 staat de mogelijkheid open voor het indienen van een inspraakreactie op de voorgenomen wijziging. Met deze brief wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

Vooraf wil ik echter wel het volgende hierover onder uw aandacht brengen.

Het zal u bekend zijn dat het niet mogelijk is om rechtstreeks beroep in te stellen tegen het besluit tot wijziging van de IOV. Indien een partij het niet eens is met de wijziging van de IOV bestaat de mogelijkheid om een besluit, gebaseerd op de IOV, af te wachten en daartegen vervolgens beroep in te stellen. De rechter toetst dan ook de rechtmatigheid van de IOV. De zogenaamde exceptieve toetsing. Een andere mogelijkheid is om via een civiele procedure de rechtmatigheid van de wijziging aan te vechten. U zult begrijpen dat dit een omslachtige weg is om de rechtmatigheid van de IOV aan de orde te stellen.

Juist in dit stadium, voorafgaand aan de vaststelling van de wijziging van de IOV, is het daarom van belang dat de belangen van de ondernemer goed worden meegenomen bij de besluitvorming omdat de ondernemer anders een omslachtige weg wacht. Ik vertrouw er op dat u zich realiseert dat bij deze besluitvorming dan ook een meer dan gedegen belangenafweging hoort omdat een directe rechterlijke toets niet mogelijk is. Ik wil daarbij niet suggereren dat u geen gedegen belangenafweging zou maken maar het is, vanwege de beperkte rechtsbeschermingsmogelijkheden, van wezenlijk belang dat de belangen van mijn cliënt goed worden meegenomen in het besluitvormingsproces.

1. Het bedrijf van mijn cliënt

Mijn cliënt exploiteert een bedrijf waar ouderdieren van legrassen worden gehouden in een scharrelstal. In het verleden was er sprake van het houden van ouderdieren van vleeskuikens maar enkele jaren geleden is er gekozen voor het houden van ouderdieren van legrassen en is in 2017 een aanvraag om omgevingsvergunning ingediend. Gelet op het feit dat de ammoniakemissie voor ouderdieren van legrassen beduidend lager is dan voor vleeskuikenouderdieren, zou vergunningverlening geen probleem moeten zijn. In de vigerende vergunnings situatie (37.700 vleeskuikenouderdieren) bedraagt de ammoniakemissie 15.101,0 kg per jaar terwijl in de beoogde situatie (49.805 ouderdieren van legrassen) de ammoniakemissie fors wordt teruggebracht naar 7470,75 kg. Dit levert een reductie op van meer dan 50%.

2. Voorgenomen wijziging van de Interim Omgevingsverordening (IOV)

Via wijziging van artikel 2.66 van de IOV bent u voornemens om de eisen van de huisvestingssystemen voor bestaande stallen aan te passen. Mijn cliënt begrijpt dat er maatregelen getroffen moeten worden om de emissie omlaag te brengen maar vraagt daarbij wel uw aandacht voor de uitvoerbaarheid daarvan. Immers, in de situatie van mijn cliënt is het onhaalbaar om de voorgestelde emissiefactor in acht te nemen.

Zoals het nu in het voornemen staat opgenomen, waarbij het bedrijf van mijn cliënt valt in categorie E2, moet hij gaan voldoen aan een emissiefactor van 0,088. Dat is de emissiefactor tot 1 januari 2024. Vanaf 1 januari 2024 geldt er een emissiefactor van 0,047 kg/NH₃/dierplaats/jaar:

E2	legkippen en (groot) ouderdieren van legrassen niet binnenhuisvesting	85%	0,315	K 90% S 78% V 83%	0,032 0,049 0,056	90% 85% 85%	0,092 0,047 0,047	90% 85% 85%	0,032 0,047 0,047	90% 85% 85%	0,032 0,047 0,047
	subcategorie leg(groot)ouderdieren	85%	0,315	72%	0,088	70%	0,069	85%	0,047	85%	0,047

Het bedrijf van mijn cliënt behoort tot de subcategorie "leg(groot)ouderdieren".

3. Totstandkoming emissiefactor

Er is gekozen voor een emissiefactor van 0,088 omdat daarmee een reductie van 72% kan worden bereikt. Uit de stukken blijkt niet op welke manier deze emissiefactor tot stand is gekomen. Voor het nemen van een besluit geldt dat het bestuursorgaan de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Dit volgt uit artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht en geldt ook voor het besluit dat u neemt over de IOV. Uit de onderliggende stukken blijkt niet welke overwegingen ten grondslag liggen aan de gekozen emissiefactor en of daarbij de nodige kennis is vergaard van de gevolgen die de keuze voor deze norm heeft voor de ondernemers. In dat opzicht is het voorgenomen besluit derhalve strijdig met het bepaalde in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Dat de voorgestelde emissiefactor niet haalbaar is, blijkt onder andere ook uit hetgeen over emissie-arme stalsystemen bij ouderdieren van legrassen op de website van Infomil bij het onderwerp Ammoniakeisen voor kippen in het Besluit emissiearme huisvesting staat vermeld:

(Groot)ouderdieren van legrassen

Voor grootouderdieren van legrassen is er één maximale emissiewaarde: 0,150 kg in kolom A én B én C. De maximale emissiewaarde voor de (groot)ouderdieren van legrassen is verhoogd, omdat de emissiearme huisvestingssystemen voor legkippen niet toepasbaar bleken voor de ouderdieren.

Kenniscentrum InfoMil is onderdeel van Rijkswaterstaat, de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en daarmee dus de aangewezen instantie om kennis te vergaren over bijvoorbeeld de toepassing van stalsystemen bij bepaalde diercategorieën. Deze organisatie, als onderdeel van het ministerie, geeft dus aan dat de emissiearme huisvestingssystemen voor legkippen niet toepasbaar zijn voor ouderdieren.

Volgens bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en veehouderij vallen diverse stalsystemen onder de diercategorie E2 maar dat is een gevolg van het feit dat deze diercategorie zowel geldt voor legkippen als voor (groot-)ouderdieren van legrassen.

Door Infomil wordt terecht gesteld dat de emissiearme huisvestingssystemen voor legkippen niet toepasbaar zijn voor ouderdieren en dat daarom een emissiewaarde van 0,150 kg moet worden aangehouden.

In afwijking van hetgeen Infomil hierover stelt, hebt u het voornemen om de ondernemers te verplichten om te voldoen aan een norm van 0,088 en 0,047 kg. Een norm die dus fors lager is dan de norm van 0,150 kg die volgens Infomil moet worden aangehouden.

Het diervriendelijke stalsysteem dat mijn cliënt in de stal toepast, is het systeem dat in de Regeling ammoniak en veehouderij de emissiefactor 0,315 kg heeft. Gelet op het bepaalde in het Besluit emissiearme huisvesting, zal hij dus de ammoniakemissie moeten reduceren naar 0,150 kg. Dat is al een reductie van 52%. Zoals ook Infomil concludeert, is een verdere reductie simpelweg niet mogelijk.

4. Voorgenomen wijziging van de IOV in relatie tot het bedrijf van de heer Slenders

In Nederland zijn er ongeveer 27 bedrijven die ouderdieren van legrassen houden waarvan er zich drie bedrijven in Noord-Brabant bevinden die hetzelfde stalsysteem als de heer Slenders hebben: een scharreelsysteem.

Het bezwaar van de heer Slenders komt er kort gezegd op neer dat, zoals Infomil ook stelt, het niet mogelijk is om aan de emissie-eisen van de voorgenomen emissiefactor te voldoen en dat een emissiefactor van 0,150 kg het maximaal haalbare is.

Voor het geval dat het standpunt zou worden ingenomen dat een systeem van volièrehuisvesting een mogelijkheid zou zijn, moet worden opgemerkt dat dit stalsysteem om twee redenen niet voldoet bij het houden van ouderdieren van legrassen.

Ten eerste omdat het bij ouderdieren van legrassen noodzakelijk is dat de hennen en hanen paren en dat dit bij een volièresysteem onmogelijk wordt gemaakt omdat de hanen op de vloer blijven zitten terwijl de hennen boven in het hok gaan zitten.

Ten tweede vergt een volièresysteem bij 50.000 dieren een investering van € 850.000,00 zodat toepassing van dit stalsysteem simpelweg niet betaalbaar is.

Voor het geval dat het standpunt wordt ingenomen dat een chemische luchtwasser een oplossing zou kunnen bieden, wil ik u er op wijzen dat ook vanuit Provinciale Staten altijd is betoogd dat er gekozen moet worden voor een bronaanpak en dat de toepassing van een end-of-pipe-oplossing, bijvoorbeeld een (chemische) luchtwasser, voorkomen moet worden omdat het niet bijdraagt aan dierwelzijn, vermindering van energiegebruik, brandveiligheid en verbetering van het stalklimaat.

Daarbij komt dat bij de toepassing van een luchtwasser stikstof in het spuiwater terecht komt waarna het weer over het land wordt uitgereden zodat toepassing van een chemische luchtwasser alleen verplaatsing van het probleem is.

Toepassing van een luchtwasser zal verder onherroepelijk leiden tot (penetrante) geuroverlast in de buurt vanwege de geur van zwavelzuur ten gevolge van de luchtwasser. Het bedrijf van mijn cliënt bevindt zich op vrij korte afstand van een groot aantal burgerwoningen. Hieronder ziet u een schermprint van de locatie:

Op dit moment heeft mijn cliënt een goede verstandhouding met de omgeving en de bewoners van de betreffende woningen en hij wil dat ook zou houden. Toepassing van een chemische luchtwasser zal onherroepelijk tot (penetrante) geuroverlast bij de bewoners leiden en dat wenst mijn cliënt ten alle tijden te voorkomen.

Mijn cliënt exploiteert thans een levensvatbaar en dierwelzijnsvriendelijk bedrijf waarbij de dieren als scharredieren worden gehouden. Op dit moment veroorzaakt hij geen overlast voor de buurt en dat wil hij zo houden. In de provincie Noord-Brabant bevinden zich in totaal drie bedrijven die ouderdieren van legrassen houden in een scharrelstal. De voorgestelde maatregel, afgezet tegen het beperkt aantal bedrijven, is dan ook onevenredig. Daarbij komt dat mijn cliënt al een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan een ammoniak- en stikstofreductie door zijn bedrijf om te zetten van vleeskuikenouderdieren in ouderdieren van legrassen. Daarmee is immers al een reductie bereikt van 7630,25-kg, een afname van 52-% ten opzichte van de vergunde situatie.

Op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht dient u de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af te wegen en mogen de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig zijn in verhouding met het besluit te dienen doel. Dat is de situatie die zich hier voordoet.

Mijn cliënt dient al te voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting en zal zich daar ook aan houden. Zoals Infomil terecht concludeert, zijn de emissie-arme huisvestingssystemen voor legkippen niet toepasbaar voor ouderdieren van legrassen en kan derhalve geen strengere norm van 0,150 kg worden opgelegd.

Dringende oproep c.q. verzoek

Met deze inspraakreactie hoop ik dat de penibele situatie van mijn cliënt duidelijk is geworden. Het bedrijf van mijn cliënt betreft een uitzonderlijke situatie omdat er slechts 3 van dit soort bedrijven in Noord-Brabant zijn. Ik vertrouw er op dat u het met mij eens bent dat het voorschrijven van een norm die strenger is dan het Besluit emissiearme huisvesting, onevenredig is. Temeer nu Infomil ook aangeeft dat toepassing van een strengere norm niet haalbaar is.

Ik verzoek u derhalve bij de vaststelling van de IOV in de bijlage bij de wijzigingsverordening onder categorie E2 en subcategorie leg(groot)ouderdieren een emissiefactor van 0,150 kg op te nemen voor de periode tot en met 2023, voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 2027 en voor de periode vanaf 1 januari 2028.

Graag wil mijn cliënt zijn inspraakreactie toelichten bij een vergadering van Provinciale Staten en/of bij een Statencommissie.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Mr. R.A.M. Verkoijen
Advocaat

i/o